

2006. évi kutatási beszámoló

*Szegedi Karszt- és Barlangkutató
Egyesület*

Készítette: Nagy M. Péter, Ország János, Salamon Szabolcs és Szőke Emília

Szerkesztette: Szőke Emília

Orfű, 2007. február 13.

Előzmények

A Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület a 2006-os naptári évre az alábbi karsztobjektumokra rendelkeztetett kutatási engedéllyel:

1. Szuadó-barlang (4120-69)
2. Trió-barlang (4120-71)
3. Gilisztás-barlang (4120-70)
4. Rumba-víznyelőbarlang (4120-92)
5. Jószerencsét-aknabarlang (4120-97)

A feltáró kutatás fő célja újabb barlangszakaszok feltárása, amely lehetővé tenné a Vízfőforrás mögötti barlangrendszer feltárását.

A feltáró kutatás vezetője Tarnai Tamás, kutatásvezető helyettes pedig dr. Barta Károly.

A 2006. januárjában tartott **Tudományos Bizottsági Ülésen** kialakítottuk a 2006-os évre a prioritásokat, így az anyagi és emberi erőforrásoktól függően a következő sorrendben végeztük a feltáró kutatást: 1. Szuadó-barlang, 2. Trió-barlang, 3. Rumba-barlang, 4. Jószerencsét-aknabarlang, 5. Gilisztás-víznyelőbarlang.

A feltáró kutatás mellett még számos kisebb-nagyobb felszíni kutatásba is besegítettünk, illetve végeztünk. Ilyen pl. a mecseki mélykarszt-kutatása, a Tettye és szökevényforrásainak vizsgálata, az Aggteleki-karszt néhány barlangi vizének és forrásának nehézfém-elemzése, stb..

1. Feltáró kutatás

1.1. Szuadó-barlang

Mint elsődleges objektum a 2006-os évben a legintenzívebben kutatott barlang volt. Mivel a 2005-ös évben nem került sor a végponti szifon leszivattyúzására, ezért a járat főtéjének folyamatos bontásával és a kitermelt anyag depózásával alkalmas helyet próbáltunk biztosítani az esetleges szivattyúzáshoz, hagyományos kézi bontási módszereket használva. Ezzel párhuzamosan főként a kidepózott anyagból egy átmeneti víztározónak alkalmas medencét alakítottunk ki a Nagy-aknában.

A mintegy 4 m főtebontás során egy új, 63 m poligon-hosszúságú szakasz nyílt meg, amely szintén szifonnal, úgy 1,5m mélységű Szifon-tóval zárul. Az új járatszakasz egy eleinte lapos, patakos járat, amely később közel függőleges hasadék mentén kialakult járattá szelídül. Itt már állva lehet közlekedni. A Szifon-tó-ig (Mosoda) szűkületekkel szabdalt a patakos járat. Több helyen jelentős üledék felhalmozódás található. Eltérést mutat a régi járatszakaszokhoz képest az is, hogy számos cseppkő, javarészt szalmacseppkő található. Sajnos ezek a közlekedő útvonalra esnek, ezért megvédésük igen nehéz feladat lesz.

Az új járatot elsősorban biztosítani, illetve könnyen járhatóvá kellett tenni, úgy hogy közben a természeti értékeket is megőrizzük.

Ezekhez a következő dolgokat valósítottuk meg:

- védendő értékek lekerítése, elhatárolása,
- járattágítás, járatbiztosítás,
- depózás,
- villany és levegőztetés kiépítése a végpontra.

A Szuadó-barlang Nagy-aknájától kezdődő járatrészekre sajnos nem rendelkezünk térképpel. Ennek pótlása a jövő feladata.

Az alábbiakban részletesen felsoroljuk a Szuadó-barlangban végzett kutatási tevékenységeinket:

Január 21-22.:

Drótkötélpálya építése a depózás elősegítésére a végponttól az Agyagdomb tetejéig.

Résztvett: 3 fő.

Főte bontása a végponton és depózás a drótkötélpályán.

Résztvett: 11 fő.

Március 18-19.:

Főte bontása, depózás a Nagy-aknába. Megfelelő munkahely kialakítása a depózáshoz, deszkák beépítésével. Vízlevezető árok készítése, hogy a munkában résztvevőknek ne kelljen a vízben tartózkodniuk.

Résztvett: 10 fő

Március 31. - április 2.:

További deszkák levitele a munkaterületre a megfelelő körülmények biztosításához, és a depózás megkönnyítéséhez.

Résztvett: 5 fő.

Főte bontása, depózás. A depózás során egy kis cseppköves fülke tárult fel, de mindenki áprilisi tréfának vélte.

Résztvett: 8 fő.

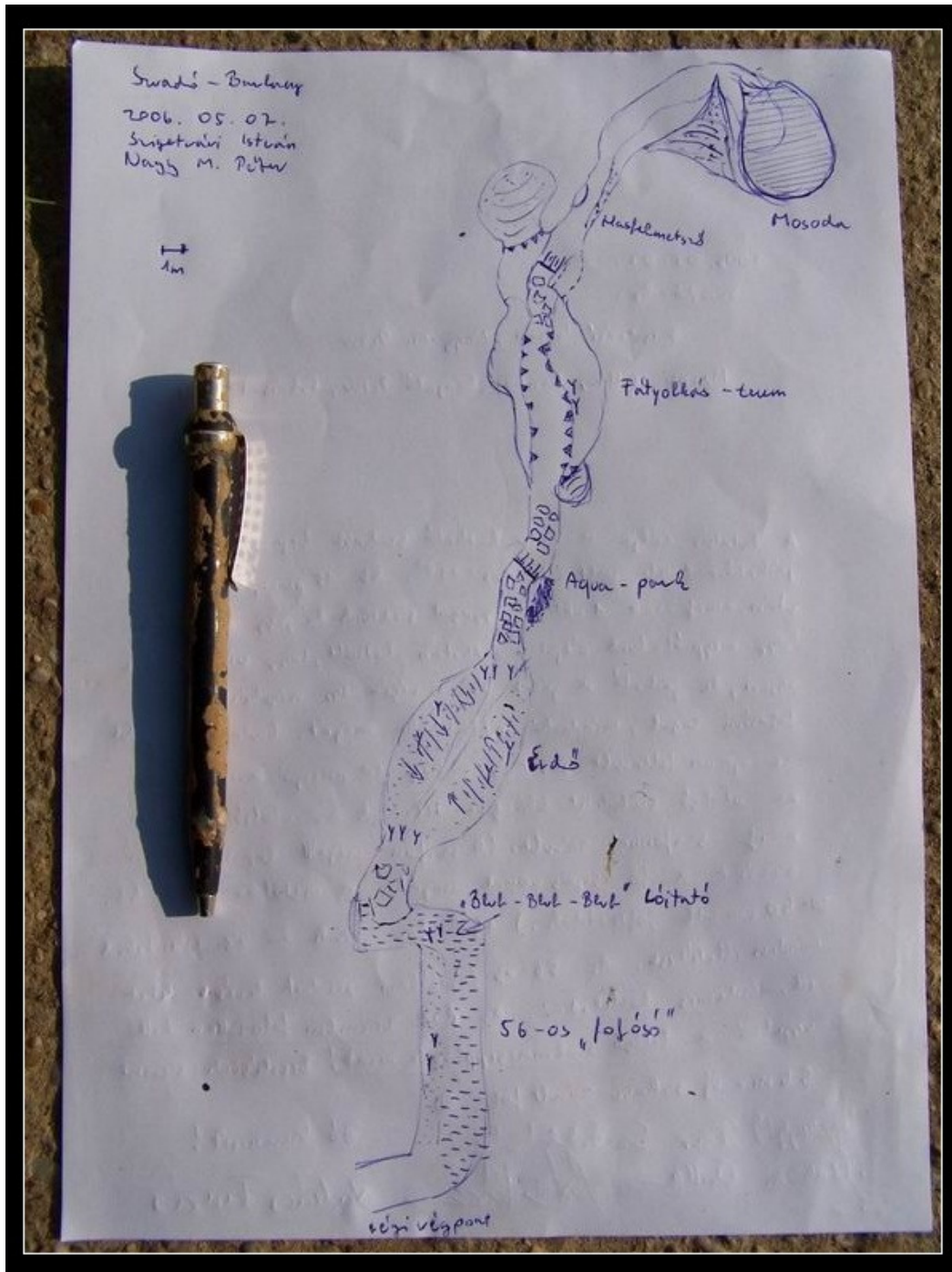
Április 15-17.:

Főte bontása, depózás.

Május 7.:

Tervezett munka az előző alkalommal bontott anyag kidepózása volt, de néhány vödör anyag után feltárult az új szakasz. Ezután ennek bejárása zajlott, és később a felszínen egy skicc készült a megnyílt járatszakasról. Az új szakaszok elnevezése: 56-os folyosó, Blub-blub-blub Lóitató, Erdő, Aqua-park, Fátyolkás-terem, Hasfelmetsző, Mosoda.

A felfedezésben résztvett személyek: Nagy Menyhért Péter, Marosi Csilla, Szigetvári István, Lukács Tamás, Lantos Péter.

A 2006. május 7-én feltárt új szakasról készült vázlat

Május 20-21.:

Az új járatszakasz részletes bejárása értékeinek védelme, és fotódokumentáció készítése.

Részvett: 4 fő.

Járattágítás, járatbiztosítás.

Részvett: 7 fő.

Június 10-11.:

Járattágítás, bontás és depózás az 56-os folyosó bejáratától a Nagy-aknába.

Részvett: 8 fő

Fagerendák leszállítása a szivattyúzáshoz kialakított medence falának megerősítéséhez, és tervezett építés végrehajtása.

Részvett: 5 fő.

Július 06.:

A Szuadó barlang előtti gát megerősítése, masszívabbá tétele.

Részvett 5 fő.

Július 29. - augusztus 6. (nyári kutatótábor):

A már meglévő szakaszokon elmaradt részek térkép vázrajzának készítése

Részvett: 4 fő.

Villany és levegőztetés kiépítése a végpontra gégecső behúzásával, és ennek rögzítése a járat falára bilincsek segítségével.

Részvett: 8 fő.

Az 56-os folyosó teljes szakaszának tágítása a főte bontásával.

Részvett: 6 fő.

A bontott anyag depózása a Nagy-aknába.

Részvett: 18 fő.

Október 21-23.:

Járattágítás, bontás. Részvett: 4 fő.

Depózás a kitermelt anyag Nagy-aknába juttatása, medence kialakítása, nagyobbítása.

Részvett: 16 fő.

November 25-26.:

Az 56-os folyosó bejárat szakaszának főtebontása, és az így feleslegessé vált anyag depózása több lépcsőben a Nagy-aknába.

Részvett: 11 fő

December 15-17.:

Vízvezetés az 56-os folyosó kijáratánál. A kitermelt anyagot egy közeli kis fürkében helyeztük el a járat túloldalán. Az új járatrész poligonos felmérése, amely alapján 63 m hosszúnak és -5 m mélynek bizonyult.

Résztvett: 4 fő, majd 6 fő.

Az utolsó villamos doboz bekötése, és a hosszabbító kábel kihúzása a végpontig.

Résztvett: 3 fő.

1.2. Trió-barlang

A barlangban a 2006-os év során jelentős kutatási tevékenység nem zajlott, mivel a fő hangsúly a Szuadó-barlangra helyeződött. A tavaszi áradások és a Gilisztás-barlangnál történt gátszakadás után, melynek következtében a patak vizének nagy részét a Trió barlang nyelte el, a vizes-ági végponton jelentős anyagmozgás zajlott le. Az Őrszem-teremben lévő agyag egy része bemosódott a végpont irányába, illetve a végponton a föte beomlott. Emiatt a munkavégzés itt veszélyessé vált a jelenlegi körülmények között. Továbbá az elkészült és leszállított ácsolat az új helyzetben beépítésre alkalmatlanná vált, ezért az év folyamán kiszállítottuk a barlangból. A nehéz munkakörülmények és a Szuadó-barlangban elért eredmények miatt az agyagos-ági végpont bontására sem jutott megfelelő kapacitás, így csupán állagmegóvó tevékenységet végeztünk itt az év folyamán. Radon detektort telepítettünk az Őrszem-terembe július 29-én, amelyet október 21-én kiolvasásra kihoztunk. Sajnos szoftver hiba miatt a kiolvasásra szánt adatok elvesztek. A műszer újra kalibrálása után december 19-én visszatelepítettük az Agyagos-ág utolsó termébe.

Április 15-17.:

Gátmegerősítés, részt vett: 12 fő.

Július 29. - augusztus 6. (nyári kutatótábor):

Ácsolat kipakolása az Őrszem-teremből. Radon detektor telepítése az Őrszem-terembe.

Résztvett: 7 fő.

Október 21.:

Radon detektor kihozatala kiolvasásra az Őrszem-teremből.

Résztvett: 2 fő.

December 19.:

Radon detektor újratelepítése az Agyagos-ág utolsó fülkájében, egy cseppkő alá védett helyre.

Résztvett: 2 fő.

1.3. Gilisztás-barlang

A Gilisztás-barlangban az idei évben nem végeztünk feltáró kutatást. 2006 folyamán végig ez a barlang nyelte el a Szuadó-patak vizét. Tavasszal az áradmányvizek meggyengítették a gátat, ezt erősítettük meg, illetve állítottuk vissza régi állapotába. Karbantartásként medertisztításokat végeztünk pár alkalommal.

1.4. Rumba-víznyelőbarlang (Pécsi Vízmű-nyelő)

A Rumba víznyelőbarlangban kevés alkalommal volt kutatás 2006-ban. Tapasztalatunk szerint a nagyobb áradmányvizek alkalmával a barlang alján jelentős mértékben felduzzad a víz. Sajnos ebből az okból lett kiépítve január 10-én a radon detektor. Elázás miatt elvesztek a mérési adatok.

A nyári táborban egy elmélet helyességét próbáltuk bizonyítani vagy cáfolni: Vass Béla elmondása alapján a Pécs és Abaliget közötti műút építése során több kisebb, közvetlenül az út mellett lévő barlang száját tömedékelték el. Előfordulhat, hogy itt is ez történt, és a barlang bejáratánál a keleti irányba is van egy járat. Eddigi kutatásaink viszont még nem döntötték el, hogy valós-e vagy sem a feltevés.

A barlangban zajlott kutatások:

Július 29. - augusztus 6. (nyári kutatótábor):

A bejárat alján keleti irányba történt bontás.

Résztvett: 3 fő.

1.5. Jószerencsét aknabarlang

A barlang sajnos még mindig fel van töltődve, az elmúlt évek tapasztalatai alapján nem elegendő a bejáratot szakaszt „csak” megtisztítani, a járatot mindenképpen biztosítani, ácsolni kell.

Mivel a 2006-os évben sem anyagi sem humán erőforrás kapacitásunk már nem maradt erre a barlangra, ezért nem tudunk feltáró kutatást végezni. A közeljövőben szeretnénk újra járhatóvá tenni a barlangot, csak a megfelelő anyagi forrást is meg kell teremtenünk hozzá.